

Hørings svar til Københavns Kommunes udkast til en LGBTI+politik

Transpersoner og interkønnede er særligt udsatte i den overordnede LGBTIAQ+-gruppe, derfor anbefaler vi, at der tages højde for dette i udarbejdelsen af en LGBTI+politik i Københavns Kommune. Det betyder både, at det er nødvendigt at skrive konkrete indsatser for hhv. transpersoner og interkønnede ind i politikken, og at der skal afsættes midler til igangsættelsen af disse indsatser.

Der er international evidens for, at indsatser ledet af transpersoner for transpersoner har langt større effekt,¹ end indsatser for transpersoner ledet af fx de brede LGBTIAQ+-organisationer. Vi anbefaler derfor også, at indsatser for hhv. transpersoner og interkønnede udbydes og varetages af hhv. transpersoner og interkønnede, der har kompetencer og viden på området.

Af konkrete tiltag, der er behov for specifikt for transpersoner i Københavns Kommune, kan nævnes en lang række. På baggrund af en redegørelse for nogle af de sværeste udfordringer blandt transpersoner vil vi anbefale tre overordnede indsatsområder, der efterfølgende kort gennemgås.

Transpersoners livsvilkår og udfordringer i Danmark

Transpersoner er som udsat gruppe meget overset, og derfor ved vi i Danmark ikke meget om transpersoners livsvilkår og trivsel eller om det præcise antal af transpersoner i Danmark. Men vi ved, at der i disse år, grundet det øgede fokus på transpersoners rettigheder, er flere og flere transpersoner, der springer ud og har behov for rådgivning, støtte og behandling.

Der findes heller ingen forskning, der har målt på antallet af transpersoner i Danmark. En europæisk undersøgelse vurderer, at 0,6 – 2,2% af befolkningen har en inkongruent eller ambivalent kønsidentitet og på forskellig vis ikke identificerer sig med det køn, de blev tildelt ved fødslen.^{2 3} Overføres dette til den danske befolkning, drejer det sig om mellem 34.671 og 127.128 personer, der kan falde ind under paraplybegrebet 'transperson'.⁴

Der findes meget få rådgivnings-, støtte- og netværksmuligheder for transpersoner, og de er alle sporadisk og selvorganiserede tiltag, der stort set udelukkende bæres af frivilligræfter. Transpersoners muligheder for at finde rådgivning, støtte og netværk er således, selv i København, svært begrænset, hvilket stiller transpersoner meget dårligt også i forhold til den bredere LGBTIAQ+-gruppe.

¹ The state of trans organizing (2nd edition). Understanding the Needs and Priorities of a Growing but Under-Resourced Movement. Astrea, American Jewish World Service & GATE. 2017.

² Tallene varierer alt efter anvendte definition af transpersoner. Se fx Van Caenegem E, Wierckx K, Elaut E, Buysse A, Dewaele A, Van Nieuwerburgh F, De Cuyper G, T'Sjoen G. Prevalence of Gender Nonconformity in Flanders, Belgium. 2015. Archives of Sexual Behavior. 44(5): 1281-7 og Flores, Andrew R., Herman, Jody L., Gates, Gary J., and Brown, Taylor N. T. 2016. How Many Adults Identify as Transgender in the United States? The Williams Institute.

³ Det vores og andre LGBTQIA+-organisationers erfaring, at der er tale om flere personer, da et stort antal transpersoner ikke bliver talt med i denne form for undersøgelser, og derfor ikke er synlige i statistikkerne. Samtidig sker der i disse år en stor stigning af transpersoner, der springer ud. Dette kan også ses i stigning i antal transpersoner, der søger adgang til transspecifik sundhed på enten Sexologisk Klinik eller på Kønsidentitetsklinikken i Aalborg. Sidstnævnte bekræftes af TGEU, der ser samme udvikling på tværs af Europa.

⁴ www.statistikbanken.dk Udregnet for et befolkningstal på 5.778.570 for 2017K4. Til sammenligning er der 14.500 danskere, der lider af sclerose.

Ydermere er de fleste af de få eksisterende indsatser ikke blivende og bygger sjældent på professionelle tilgange til fx rådgivning og støttegrupper. Da transpersoner er en udsat gruppe, kan rådgivning og støttegrupper, der mangler en faglig ballast risikere at skade yderligere samt virke yderligt ekskluderende og marginaliserende. Der er derfor behov for specialiserede indsatser for transpersoner, der er ledet af transpersoner med relevante faglige kompetencer, og som er tilgængelig for alle transpersoner, uanset indkomst, uddannelsesniveau, geografisk placering, etnisk baggrund, alder og funktionalitet.

Det er derfor vigtigt at tilrettelægge indsatser for transpersoner, således at de så vidt muligt skaber adgang for alle transpersoner, og at der derfor arbejdes med en bred og åben definition af transpersoner, der også byder spørgende og uafklarede velkommen.

Transpersoner er en udsat gruppe på verdensplan og også i Danmark. De fem mest alvorlige udfordringer for transpersoners trivsel, helbred og situation i Danmark er:

1) Diskrimination, stigma og social udstødelse: En undersøgelse fra FRA viser fx at 48% af de danske transpersoner har oplevet diskrimination inden for de seneste 12 mdr.⁵, hvilket virker isolerende, og gør det svært for transpersoner at bibeholde et arbejde, gå i skole, deltage i fritidsliv og andre sociale aktiviteter mm. Dette fører også til, at hjemløshed er aldeles udbredt blandt transpersoner. I Danmark har vi ingen forskning heromkring, men en landsdækkende undersøgelse fra USA viser, at 19% af transpersoner i USA har været hjemløse på et tidspunkt, og at dette øger risikoen for fx selvmordsforsøg, fysisk og seksuel vold, fængsling og for at blive hivpositive.⁶

2) Social isolation og ensomhed: 62% af transpersoner har aldrig talt med nogen om, at de er transpersoner, inkl. sundhedsprofessionelle. 27% har sjældent eller aldrig kontakt med familie, 19% er ofte uønsket alene, og 14% har aldrig eller næsten aldrig nogen at tale med, når de har behov herfor.⁷

3) Dårligt fysisk og psykisk helbred: 40% er langvarigt syge, 46% har et dårligt selv vurderet mentalt helbred (57% af de 15-34-årige), 67% er stressede, og 26% af de 16-29-årige har forsøgt selvmord mindst én gang.⁸ Tal fra Sverige viser, at blandt de 15-19-årige transpersoner har 57% overvejet selvmord inden for den seneste måned, 40% har forsøgt selvmord mindst én gang i deres liv, og 51% oplever, at de har en dårlig livskvalitet.⁹

4) Manglende adgang til information: Der findes ingen samtlende, lettilgængelige og fagligt funderede hjemmesider til og om transpersoner med information om rettigheder, livsvilkår, behandlings- og rådgivningstilbud, sociale netværk mm. Samtidig findes der kun meget få oplysningsarrangementer med specifikt fokus på transpersoner.

5) Manglende professionelle indsatser for transpersoner ledet af kompetente transpersoner: Der findes kun få steder, hvor transpersoner kan søge specialiseret støtte og rådgivning i Danmark, og kompetencer og viden ift. transpersoner er lav blandt både sundhedsprofessionelle og de brede interesseorganisationer – fx LGBTI-organisationer eller tilbud til fx unge med psykiske sårbarheder. Dette er tydeligt i en dansk undersøgelse, hvor

⁵ FRA. 2014. Being Trans in the European Union. Comparative analysis of EU LGBT survey data. Vienna: FRA–European Union Agency for Fundamental Rights.

⁶ Grant, Jaime M., Lisa A. Mottet, Justin Tanis, Jack Harrison, Jody L. Herman, and Mara Keisling. Injustice at Every Turn: A Report of the National Transgender Discrimination Survey. Washington: National Center for Transgender Equality and National Gay and Lesbian Task Force, 2011.

⁷ Se fx Gransell, L., & Hansen, H. 2009. Lige og ulige? Homoseksuelle, biseksuelle og transkønnedes levevilkår. Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA) og Johansen, Katrine Bindsbøl Holm, Laursen, Bjarne & Juel, Knud 2015. LGBT-Sundhed. Helbred og trivsel blandt lesbiske, bøsser, biseksuelle og transpersoner. Statens Institut for Folkesundhed, København.

⁸ Se fx op. cit.

⁹ Folkhälsomyndigheten. 2015. Hälsan och hälsans bestämningsfaktorer för transpersoner. En rapport om hälsoläget bland transpersoner i Sverige.

58 tilkendegiver, at de ikke oplever at blive "imødekommet af sundhedsvæsenet" eller at have "adgang til den ønskede behandling i tilstrækkelig grad",¹⁰ samt i FRAs undersøgelse, der viser, at 23% af transpersoner i Danmark har oplevet diskrimination på baggrund af at være transperson i det danske sundhedsvæsen.

Samtidig viser forskning, at midler der gives til at forbedre transpersoners levevilkår og trivsel via brede LGBTI-organisationer sjældent når transpersoner, og at de indsatser, der har den bedste virkning, er de, der er ledet af andre transpersoner med de rette professionelle kompetencer.¹¹

Forslag til indsatser for transpersoner i Københavns Kommune

De indsatser, som Transpolitisk Forum og TransAktion vurderer, der er størst behov for, bør være indsatser med det formål at a) mindske ensomhed og social isolation, b) skabe styrke og kapacitetsopbygge netværk for transpersoner, c) bekæmpe dårlig trivsel og nedbringe antallet af selvmordsforsøg og selvmordstanker, d) tilbyde redskaber til at håndtere diskrimination og til at øge selvforståelse og selvaccept e) skabe adgang til viden og oplysninger om transpersoner for hermed at øge informationsniveau, bekæmpe fordomme og styrke støtte til transpersoner fra pårørende, skole og uddannelse, arbejdsplads samt fra herberger, sundhedsvæsenet og det kommunale mm.

Vi anbefaler, at følgende indsatser som minimum igangsættes og finansieres i Københavns Kommune:

1. Etablering af et værested for transpersoner i København.
Transpersoner får et sted, hvor de kan opsøge sociale arrangementer, rådgivning, støttegrupper mm.
2. Opsøgende arbejde med fokus på særligt udsatte transpersoner.
Transpersoner får kendskab til rådgivningen, støttegrupperne, oplysnings- og netværksarrangementerne, bisidderordningen, mm. og flere får herigennem mulighed for at bryde ud af isolationen, samt få redskaber til at løfte egen sundhed og trivsel.
3. Professionel, transkompetent og transledet, individuel, peer-to-peer rådgivning til transpersoner.
Resultaterne fra evalueringen af pilotprojektet Rådgivning for transpersoner, der blev udbudt af det nuværende TransAktion og var et samarbejde mellem AIDS-Fondet og Københavns Kommune, bekræfter den viden, som forskning og transmiljøer allerede har dokumenteret, der peger på, at der er et stort behov for en professionel, transkompetent, personlig rådgivning, som ligger uden for sundhedsvæsenet eller andre instanser med en såkaldt 'gatekeeper'funktion til køns- og kropsbekræftende behandling (som fx Sexologisk Klinik og kønsidentitetsklinikken i Aalborg), og som udbydes af andre transpersoner. Det er helt centralt, at rådgivningen har en bred definition af transpersoner, er kendetegnet ved anonymitet og professionalisme, og at den udbydes af transpersoner med erfaringer og kompetencer inden for området.

¹⁰ Johansen, Katrine Bindesbøl Holm, Laursen, Bjarne & Juel, Knud 2015. LGBT-Sundhed. Helbred og trivsel blandt lesbiske, bøsser, biseksuelle og transpersoner. Statens Institut for Folkesundhed, København.

¹¹ The state of trans organizing (2nd edition). Understanding the Needs and Priorities of a Growing but Under-Resourced Movement. Astrea, American Jewish World Service & GATE. 2017.

I rådgivningen får transpersoner mulighed for at få konkret og individuel rådgivning ift. specifikke udfordringer relateret til at være transperson – fx på uddannelsen, arbejdspladsen eller i familien. Transpersoner får konkrete redskaber til at håndtere diskrimination og stigmatisering samt til at løfte egen sundhed, mentale helbred og generelle trivsel. Transpersoner får råd og vejledning om sociale tilbud og netværk for transpersoner med henblik på at bryde den sociale isolation og eksklusion.

4. Støttegrupper for og af transpersoner.

Transpersoner møder andre transpersoner og får hermed et netværk, og social isolation mindskes. Transpersoner får viden om at være transperson, om køn og kønsudtryk, om transspecifikke sundhedstilbud som fx hormonblokkere, hormonterapi og kirurgi. Transpersoner får redskaber til at forbedre egen sundhed og trivsel samt til at håndtere den diskrimination, de møder. Transpersoner får også mulighed for at mødes på tværs af aldersgrupper og transerfaringer, således at man kan spejle sig i og få råd og vejledning til fx at gennemføre en uddannelse og/eller være en del af en arbejdsplads.

5. Bisidning for og af transpersoner.

Transpersoner får mulighed for at få bisidning og/eller støtte relateret til udfordringer fx i det offentlige, i uddannelsessystemet, på arbejdsmarkedet eller i sundhedsvæsenet, hvormed flere transpersoner får mulighed for at tilgå tilbud i Københavns Kommune.

6. Herberg eller andre hjemløseindsatser specifikt målrettet transpersoner (evt. i sammenhæng med en specifik indsats for LGBTIAQ+-personer).

TransAktion får et stigende antal henvendelser fra aktører på hjemløseområdet om et stigende antal transpersoner som oplever social udsathed og hjemløshed. Meldingen er, at de brede tilbud har ikke den fornødne viden, kan ikke tilbyde den fornødne tryghed og medarbejderne har ikke den transspecifikke faglighed til at løfte opgaven med denne gruppe hjemløse alene. Der er derfor et akut behov for dels at opkvalificere de eksisterende tilbud, så denne eksklusion mindskes, men i særdeleshed er der behov for tilbud, der specifikt er målrettet transpersoner.

7. Netværksarrangementer for transpersoner

Transpersoner får adgang til netværk af andre transpersoner, mulighed for spejling i andre transpersoner mm., hvorved social isolation mindskes.

8. Formidling af viden for, om og af transpersoner på et online site med chatrådgivning samt via oplysningsarrangementer i transmiljøerne.

Der produceres et online site med relevant information for transpersoner. I særdeleshed unge transpersoner får mulighed for at chatte med andre (ældre) transpersoner, hvormed social isolation, ensomhed, psykiske udfordringer mm. nedbringes. Transpersoner får desuden via oplysningsarrangementer i København adgang til relevant viden for og om transpersoner.

9. Skab adgang til lægefaglig vejledning, test og undersøgelser.

Der er fortsat mange transpersoner, der ikke har adgang til den ønskede behandling. Der skal derfor stadig arbejdes på at forbedre behandlingsvejledningen, åbne flere behandlingssteder - herunder også transledede - samt skabe bedre muligheder for adgang til test og vejledning generelt.

10. Styrk den faglige viden og transkompetencer hos fagpersoner i København.

Flere sundhedsfaglige, socialrådgiver, lærere, pædagoger mm. får opkvalificeret og styrket deres transkompetencer og bliver i bedre stand til at møde transpersoner på en ikkediskriminerende og respektfuld måde.

Supplerende information

Såfremt der er interesse i uddybelse af argumenter og indsatser, eftersender vi gerne evalueringen af Rådgivning for transpersoner, og ligeledes kan den projektbeskrivelse og det budget, vi har fremsendt til Sundheds- og Omsorgsudvalget i forbindelse med budgetforhandlinger i Københavns Kommune for 2019, eftersendes.

Nico Miskow Friborg og Kris Vinther på vegne af Transpolitisk Forum og TransAktion

TRANS
AKTION

**Trans
Politisk
Forum**